

Uz sarunām par izglītības politiku

Izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska septembrī aicina pašvaldību vadītājus uz individuālām sarunām, lai ministrija varētu aplūkot katra novada skolu tīklu un apspriestos par iecerēm turpmākajam laikam izglītībā.

Ministre paudusi, ka ir ieinteresēta, lai izglītības iestādes veidotos pārdomātas un arī atbilstoši katram novadam, ņemot vērā reģiona īpatnības. Jaunpiebalgas novada domes priekšsēdētājs Laimis Šāvējs

pirms tikšanās ar ministri sacīja: "Jaunpiebalgā vidusskolā šogad mācās divas reizes vairāk skolēnu no citām pašvaldībām, nekā mūsējie ir skolās citos novados. Kur laukos vēl ir tāda situācija?" Novadā ir tikai viena vispārīgglītojošā mācību iestāde, vidusskolā iekļauta arī pirmsskola.

Vidusskolas vecāko posmu šobrīd veido tikai 32 skolēni 10., 11., un 12. klasē. Vismazāk mācās 12. klasē - vien septiņi. Vidējās mācību iestādes kvalitāti un nākotni Izglītības un zinātnes ministrija turpmāk vērtēs pēc centralizēto eksāmenu rezultātiem. Tātad katra absolventa apliecinātās zināšanas spēlēs būtisku lomu vidusskolas posma saglabāšanā. Ministrijā vēlas paturēt tiesības pašvaldību vispār-

glītojošās vidusskolās panākt skolu beidzēju augstāku zināšanu līmeni vai arī norādīt skolas īpašnieci pašvaldībai, ka tā nenodrošina tādu vidējo izglītību, lai jaunieši būtu konkurētspējīgi un spētu turpināt studijas pēc iestāšanās augstskolā. Tieši augstākās mācību iestādes, kurām lielā mērā tiek gatavoti jaunieši vidusskolās, kritizē jauniešu sagatavotību prasmei patstāvīgi veikt uzdevumus, prasmi ātri un koncentrēti apgūt mācību saturu lielākā apjomā, kritizē no vidusskolām nākušo vājo pieredzi sadarbībā ar vienaudžiem mācību projektos.

Tēma, par kuru šoruden Izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska vēlas runāt ar pašvaldību vadītājiem, ir par nāka-

mājiem soļiem, kādus pašvaldības veiks skolu tīkla uzlabošanā. Tika lūgts iespējamus risinājumus, attīstības plānus saistībā ar skolu iesniegt jau iepriekš. "Mums nemaz īsti nebija, ko iesniegt. Novadā ir izveidota viena izglītības iestāde. Vispārējās mācību iestādes skolēnu skaitu pamatizglītības posmā veido 230 skolēni, trīs vecākajās klasēs 32 skolēni, no tiem eksāmeniem 12. klasē gatavojas septiņi," saka Jaunpiebalgas novada domes priekšsēdētājs Laimis Šāvējs.

Datus par skolēnu skaitu katrā skolā Izglītības un zinātnes ministrija saņem no mācību iestādēm otrajā mācību dienā. □



Uzdevumi mazai skolai

Cēsu novada Vaives pagastā vēsturiski bijušas divas mācību iestādes. Valsts izvirzīto politiku, ka skolas jāveido lielākas, tās apvienojot, pašvaldība vairākus gadus nespēj īstenot. Mācības tika saglabātas abās vietās: Rāmuļu pamatskolā, kas atrodas pagasta nomalē, un Līvu pamatskolā, kas atrodas piecus kilometrus no tuvākās mācību iestādes pilsētā.

Audzēkņu skaitam skolās nepalielinoties, drīzāk krītoties, pašvaldība nosvērās, ka, sākot no 7. klases, jāveido lielākas klases. Pašvaldība nesaskatīja vajadzību viena pagasta divās skolās uzturēt dabaszinātņu kabinetus. Tika lemts Līvu pamatskolu pārveidot par sākumskolu. Pagājušajā mācību gadā 1. klasē tika pieteikts viens skolēns, visu sākumskolu veidoja 26 audzēkņi. Tika pieņemts lēmums par skolas pārprofilēšanu. Līvu skolas ēku pārbūvēja, lai tā kalpotu pirmsskolas pakalpojumu sniegšanai.

Rāmuļu pamatskolā 1. klase jau tradicionāli ir mazākā - šogad četri skolēni. Audzēkņu skaits mēdz palielināties no 7. klases. Pedagogi daudz strādā individuāli, tāda pieceja mācību apgūšanā nereti vajadzīga pusaudžiem, tāpēc viņi nokļūst šajā

Mainījās un apvienojās

skolā.

Mācību iestādes direktore Inga Andersone par šīs vasaras absolventiem zina teikt, ka jaunieši sākuši profesiju apguvi tehnikumā Priekuļos, Cēsīs un Valmierā, vidusskolā Priekuļos.

Šajā mācību gadā 9. klases eksāmeniem tiek gatavoti 12 skolēni. "Ar katru daudz jāstrādā individuāli, pievērsot uzmanību ne tikai mācību darbam," uzsver Inga Andersone. Pusaudžu aktivitāti pedagogi necenšas apslāpēt vai neprasa visu atbildību uzņemties skolēnu vecākiem. Skolēnu kustīgumam ļauj izpausies plašajā pagalmā, sporta laukumā, arī ar eko skolas programmā iekļautajā mācību saturā, kas papildina iespējas apgūt zināšanas ārpus mācību stundām un veikt praktiskus uzdevumus.

Pirmais gads pēc reformas

Vecpiebalgas novada pamatskolai, kas izveidojās, Dzērbenes pamatskolai pievieno-

jot Taurenes pamatskolu, otrs mācību gads sācies ar nedaudz lielāku skolēnu skaitu. Vasarā 9. klasi beidza divi jaunieši, rudenī 1. klasē uzņemti 12 bērni. Tā arī ir pamatskolas lielākā klase. Vairākās klasēs ir deviņi, desmit audzēkņi, bet visas deviņas pamatskolas klases apvieno 72 skolēnus. Mācību iestāde skolas gaitām gatavo arī 34 bērnu vecumā no pieciem līdz septiņiem gadiem. Vēl 49 bērni pirmsskolas grupās ir jaunāki par pieciem gadiem. Šobrīd pirmsskolas un skolas saimē ir 155 bērni.

Amatas novada pašvaldības Apvienotās izglītības pārvaldes vadītāja Dina Dombrovska, aplūkojot skolēnu skaita pārmaiņas, vērtējot, cik potenciāli liela varētu būt nākamā gada 1. klase, ir cerīga, ka Dzērbenes un Taurenes pagasta bērniem tuvākajā Vecpiebalgas novada pamatskolā pirmā klase būs papildīta arī nākamajā mācību gadā.

Arī Vecpiebalgas vidusskolā ir nedaudz lielāks audzēkņu skaits, tas radies, pievienojot Inešu pamatskolu. 2. un 3. klasē, 7. un 9. klasē katrā ir mazliet vairāk par 20 audzēkņiem. Mazākā ir 1. klase ar 13 skolēniem un 10. klase ar sešiem jauniešiem. Visas trīs vidusskolas klases, no 10. līdz 12., pašlaik apvieno vien 31 skolēnu, kas pēc Izglītības un zinātnes ministrijas

vērtējuma ir pārāk maz, lai jaunieši varētu mācīties, veidojot klasē grupas, kas kopīgi meklē atbildes uz jautājumiem, lai skolēni mācītos, viens otru papildinot ar zināšanām arī rosīgā sāncensībā.

Amatas novada pašvaldības Apvienotajā izglītības pārvaldē vērtē, ka Vecpiebalgas vidusskolai, pēdējos trīs mācību gados piedzīvojot trīs skolas direktorus, no kuriem katrs strādājis ar atšķirīgu pieeju, stabilizēšanās gaidāma vēl pēc laika. Tad arī varēs padziļināti vērtēt paveikto.

"Ja Vecpiebalgas vidusskolā ar jauno vadību, kas šajā mācību gadā stājusies pie darba, mazināsies pārmaiņu izraisītā histērija, tad, cerams, tas atstās labu iespaidu par vidusskolu un 10. klase atkal veidosies saprātīgāk. Tagad uzņemti tikai seši audzēkņi. Maz," saka Amatas novada pašvaldības Apvienotās izglītības pārvaldes vadītāja Dina Dombrovska.

Apvienoja divas skolas

Raunas novada pašvaldība šogad izšķīrās par pārmaiņām. Skolu reforma notikusi, Raunas vidusskolai juridiski pievienojot Drustu pamatskolu. Divās izglītības iestādēs vietās - Raunā un Drustos - mācību gada sākumā 1.

- 12. klasē kopā reģistrēti 195 skolēni. No tiem vidusskolēni ir tikai septiņi, visi mācās 11. klasē.

Iespējams, skolu tīkla pārveidošanā pašvaldība pieļāvusi kādas kļūdas, jo bija rēķinājies, ka, skolas apvienojot, būs vairāk nekā 200 audzēkņu. Iespējams, pašvaldība nokavēja pārmaiņu veikšanu mācību iestāžu darbībā. Desmit skolēni, kuri mācījušies Drustu pamatskolā, mācības turpina Jaunpiebalgas vidusskolā, pievienojoties tiem skolēniem no Drustu pagasta, kuri jau mācās šai skolā ilgāku laiku. Pašvaldību savstarpējos norēķinos Jaunpiebalgas novads no Raunas novada šogad saņems līdzfinansējumu par 21 audzēkni. Par trim bērniem, kuri deklarēti Jaunpiebalgas novadā, bet mācās kaimiņu novadā, Jaunpiebalgas pašvaldība maksā Raunai.

Raunas pašvaldības iniciatīvas nav raisījušas gaidīto, ka no jauna veidotos 10. - 12. klašu posms. Katru otro gadu vidusskolā nav izdevies nokomplektēt pilnvērtīgu 10. klasi ar tādu audzēkņu skaitu, lai varētu notikt Valsts izglītības satura centra programmā paredzētais - vecāko klašu skolēni prasmes un iemaņas veido, klasesbiedriem sadarbojoties. □

Skolēnu skaits lauku skolās 2019./2020. māc. g. sākumā

	Pirmsskolā	1.-9.kl.		10. - 12.kl.	1. - 12.kl.
		Kopā	T.sk. 1.kl.		
Skujenes pamatskola	29	62	6		62
Amatas pamatskola	64	96	11		96
Drabešu Jaunā pamatskola	73	49	12		49
Nītaures vidusskola	35	69	3		69
Zaubes pamatskola	36	41	4		41
Stalbes pamatskola	113	103	14		103
Straupes pamatskola	66	87	6		87
Jaunpiebalgas vidusskola	92	230	27	32	262
Augšlīgatnes Jaunā sākumskola		34	20		34
Līgatnes vidusskola		125	9	11	136
Liepas pamatskola	19	129	18		129
Priekuļu vidusskola		371	37	50	421
Raunas vidusskola	105	188	12	7	195
Vecpiebalgas novada pamatskola	83	72	12		72
Vecpiebalgas vidusskola	92	170	13	31	201
Rāmuļu pamatskola	20	58	4		58

Avots: Amatas novada pašvaldības Apvienotā izglītības pārvalde

Veido paralēlklases

Priekuļu vidusskola, uzņemot pirmklasniekus, vienmēr var veidot paralēlās klases, jo pieplūdums ir pietiekams. Tikko uzņemtos audzēkņus A un B klasē sadala tā, lai katrā vienlīdz daudz būtu meitenes un zēni. Ja ģimenes maina dzīvesvietu un aiziet no Priekuļiem, tad zēnu un meiteņu proporcija nesaglabājas. Taču visā sākumskolas un pamatskolas posmā Priekuļos strādā divas paralēlās klases.

No apkārtējiem pagastiem pagājušajā mācību gadā vislielākais skolēnu pieplūdums bija vidusskolas 1. klasē. Skolas gaitas sā-

ka 45 bērni. Šoruden Priekuļos mācības pirmajā klasē sākuši nedaudz mazāk - 37 skolēni.

Pamatskolas posmā mācību iestāde izmaiņas izjūt pēc 6. klases. Katrā klasē ir pa diviem trim pusaudžiem, kuri dodas mācīties uz pilsētu, iestājas ģimnāzijā. Ja citu gadu Priekuļu audzēkņi izvēlējušies un izturējuši konkursu, lai iestātos Cēsu ģimnāzijā, tad šajā mācību gadā viens 6. klases beidzējs mācības turpina ģimnāzijā Valmierā. Taču tāpēc 7. klasēs Priekuļos skolēnu skaits daudz nav krities, jo pienākuši klāt trīs audzēkņi no citām skolām.

Lappusi sagatavoja
MAIRITA KAŅEPE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds